

UDRUŽENJE KABLOVSKIH OPERATERA
ZA ŠIROKOPOJASNE SERVISE - UKOŠ
Matični broj 28113137
Poreski broj 108054725
Beograd, 27. marta 36

Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija
Nemanjina 22-26
11000 Beograd

Datum: 02.03.2015.

Predmet: Javne konsultacije – Predlog pravilnika o zahtevima za uređaje i programsku podršku za zakonito presretanje elektronskih komunikacija i zadržavanje podataka o elektronskim komunikacijama

Poštovani,

U ostavljenom roku dostavljamo naše Komentare i sugestije u vezi Predloga pravilnika o zahtevima za uređaje i programsku podršku za zakonito presretanje elektronskih komunikacija i zadržavanje podataka o elektronskim komunikacijama.

1. Član 1. govori da se ovim pravilnikom propisuju zahtevi u pogledu neophodnih tehničkih i organizacionih uslova, odnosno odgovarajućih uređaja i programske podrške, dok se tek i jedino u članu 24. spominje funkcionalna specifikacija uređaja i programske podrške i to u veoma opštem smislu, pozivajući se na međunarodne standarde.
2. U članu 2. ovog predloga pravilnika je definisan monitoring centar, kao lokacija na kojoj se nalaze uređaji i programska podrška koje je operator obavezan da obezbedi, dok se u članu 4. govori o monitoring centru koji je lociran u prostoru koji je pod stalnim nadzorom državnih organa i koji omogućava njihov neometan i samostalan pristup, što znači da je operator dužan da obezbedi opremu na svojoj strani u svojoj mreži, kao i u monitoring centru, što prema međunarodnim standardima nije praksa.
3. Član 4. stav 2. omogućuje uslove za samostalnu implementaciju zakonitog presretanja što dovodi operatore u problem da u skladu sa ZEK član 130a, dostavi podatke i evidenciju Povereniku.
Takođe, samim tim, ne postoji način za izolovanje subjekta nadzora, bez mogućnosti da se vrši neovlašćeno presretanje podataka ostalih korisnika.
4. U pravilniku se spominje nadležni državni organ koji sprovodi poslove zakonitog presretanja, a nigde nije definisano koji je to nadležni državni organ u pitanju.

5. Uz dužno poštovanje, srpski jezik ne dozvoljava da subjekat bude lice nad kojim se vrši radnja, pa bi u svakom slučaju trebalo izmeniti u objekat nadzora.

6. U članu 22. postoje skraćenice koje nigde nisu definisane Cell ID, LAC, ćelija, MNC, MCC.

7. U tekstu pravilnika nije jasno definisano razgraničenje države i operatora, pa lako može da se desi da operatori budu prinuđeni da sufinansiraju uređaje na strani države, što je besmislica. Država bi trebalo da pokrije sve troškove opreme u nadzornom centru, kao i linkove između operatora i nadzornog centra i deo opreme kod operatora, na kojem bi se direktno vršilo zakonito presretanje, a veza sa korisnikom i tehnički interfejs u mreži operatora, koji bi omogućio zakonito presretanje, da padne na teret operatora.

Pristupne tačke u okviru komunikacione mreže i tehnički interfejsi na teret operatora su razumljivi, ali vodovi do monitoring centra su absurdno definisani da padaju na teret operatora, a posebno bez definisanja lokacija monitoring centra (trenutno prostorije BIA).

U predlogu pravilnika se spominje specifikacija uređaja i programske podrške na osnovu međunarodnih standarda, bez jasnih referenci na konkretnе međunardne standarde.

Iako mnogi proizvođači mrežne opreme imaju standardnu podršku za zakonito presretanje (pri tome se misli na Cisco, Juniper, Alcatel, Huawei), jedinstveni standard za to ne postoji. ETSI 102 232 standard daje za sada samo okvire za standardizovanje, a ne i sam standard programske podrške i tehničkih karakteristika opreme. Ne standardizuje ni formate paketa, portove koji se koriste, kako se ponaša u IPv4, kako se ponaša u IPv6, itd. Mrežna oprema navedenih proizvođača, a koja ima podršku za zakonito presretanje, spada u HighEnd klasu uređaja, koja je potrebna samo velikim operatorima (sa značajnom tržišnom snagom), a i cenovno je klasifikovana u rangu koji mali operatori ne mogu sebi da priušte. U priču se uključuju i serveri za logovanje, što na strani države, što na strane operatora, koji su spremni za skladištenje presretnute komunikacije. Međunarodna praksa je pokazala da je postavljanje adekvatnih servera, jednako, ako ne i skuplje od postavljanja same mrežne opreme.

8. Takođe, ovim pravilnikom nije definisana zaštita podataka na putu između operatora i nadzornog centra, te se može desiti presretanje podataka, koji u tom slučaju mogu da dođu u pogrešne ruke.

9. U članu 24. stav 2. ovog predloga Pravilnika se pri pravljenju specifikacije poziva na član 37. stav 2. tačke 5 i 17 i stav 3. Zakona o elektronskim komunikacijama. Član 37. Zakona o elektronskim komunikacijama se odnosi samo na obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija po režimu opštег ovlašćenja.

10. Na posletku, na osnovu člana 128. stav 3. Zakona o elektronskim komunikacijama operator nije dužan da zadrži podatke koje nije proizveo niti obradio. Većina operatora ne proizvodi, niti obrađuje podatke u obavljanju delatnosti elektronskih komunikacija.

Molimo da nas obavestite o eventualnoj bilo kakvoj usmenoj raspravi u vezi ovog Pravilnika. Kontakt osoba za predmetni Pravilnik u ime UKOŠ-a je Ignjatović Bogdan, mob: 066 300005.

S poštovanjem,

Zastupnik UKOŠ-a

Mr France Presetnik, dipl.inž.

Dostavljen:
Privredna komora Beograda
Udruženje informatičke delatnosti
Kneza Miloša 12, 11000 Beograda